

II 10339

-1- W. L.

10339

Wacławowski Bronisław

29-XII-1918

Marsa I gim B.

10339

Wspomnienia:

Ja w 39r. bitem się wraz z kopan w obronie naszego
granicy, zabrano mnie do niemieckiej Pomyślności. Siedziałem
w więzieniu, i modliłem się i prosiłem Boga żeby mnie
utrzymał przy życiu. Moi starzy koleżacy byli
za to rozstrzelani. Sowieci robili dowiedzenia żeby
poczekali gdzie są jeszcze nasze wojska, broń, amunicja.
Ja pomimo ciężkich cierpień nie wydałem
niczego żołnierzom. Przeniesiono mnie w więzieniu,
i mnie wnieśli do szpitala w którym jedzali
palący na sybir. W tym szpitalu znalazłem już matkę,
nieżyłą. Przyjeżdżaliśmy do Sobieskiego, a z tamtamt
jechałszy do więzienia. Tam byliśmy trzy dni, i
powieźli nas do miasta wojennego Kiszyn. Tam byliśmy
przez pięć dni, i zamierzono nas na przystanku
Pierzanów. Tu ponownie gnanono nas do roboty

nie zważali na Polaków że niemają ciepłej odzieży
na taki wielki mroz. Chce mrozu było na 40 stop.
gnali Polaków do lasu po 10, 15, 30 kilometrów.
Zarobki były bardzo małe, a ukłiny były
wielka robota to musieli robić się pracując
bez kawałka chleba. Zmuszali żeby Polacy wyrobili
normy, a jeżeli nie wyrobił normy to niedawali
chleba, wielu Polaków wymarło z głodu i zimna.
Nawet w święta Bożego Narodzenia gnali jeszcze
lepiej, i wymiennie się. Wiele Polaków nie wyszło
na robotę, to ich wydzono, i wysłano ich do wydzienia
lub strażnic^{prosz} z wozem. Dzieci musiano chodzić do
szkoły, i tam uczone że Boga nie ma, i że człowiek
pan Bóg nie stworzył, tylko że człowiek wyłożył
się z jaja. Dzieci polskie nie były głupie, i
wymyślali się z murem i że on się z jaja
wyłożył. Wiele kilka razy wyjeżdżano do kancelarii
żeby podpisać deklarację konstytucyjną.
Ja jej nie podpisałem, i mówiłem że się Boga
i wiary nie wyrzekam.

W tym czasie przyszedł rozkaz do komendanta żeby
zwolniono Polaków, i o demnie^{nie} odwrócić.
Gdy w klubie komendant ten rozkaz odczytywał
to się Polacy cieszyli że już mają wolność i
rybę. Gdy komendant skończył odczytać, zapewniono
nam narodowy, jeszcze Polska nie zginie.
Od tego czasu już przestali gnać Polaków,
nie zadłuzili czas Polacy wyjeżdżali z pomocą
tam poniedziałek wyjechał na trzy transporty, dlatego
że kolej była zajęta przez wojska, a wyjeżdżali
burzą przez rzekę, Wisłę, Kanał i Wolgę, do
Kobulewowa. Wiele razy przewożaliśmy na inne
parachody. W parachodach^{były} i cioty że można
było się udzielić. W Kobulewowie byliśmy
p następnym przez dwa dni, i pojechaliśmy do Katerburga,
a z tamtamt pojechaliśmy do Katerburga. Tam
byliśmy przez dwa tygodnie, i przyszedł rozkaz
przez miasteczko w noc wyjechać. I wyjechaliśmy
do Turkistanu, a tam rozwieźli nas po
Katerburgu.

stasz zawieźli do kolektorów Komuna, gdzie
przeważnie byli Karacy. Spowrotem jeszcze nas
karmili, ^{a potem} wcale nas nie ~~niechcieli~~ niechcieli. Ciszą była
dolina Polaków w kolektorach, Dużo Polaków
wymarło po kolektorach z głodu, i też mieliśmy
różne choroby, jak tyfus deryssterja.

Ja i moją siostrę chorowaliśmy tyfus, ale
Boga dzięki wreszcie wyzdoliliśmy z tej choroby.

Po tej chorobie poszliśmy do ochranki, bo
już nie było innego do zycia. Ja i siostry
wraz z ochranką wyjechaliśmy za granicę.

A mamma została w tej ciężkiej niedoli w
Prusji, i tam zapadła z głodu.

Tak ja chorowo żył w sowieckim
raju.